НҰРА

№15 (5046)
СЕНБІ,
12 сәуір
2008 жыл

Газет 1963 жылдың 1-ші мамырынан бастап шығады

Аудандық қоғамдық саяси газеті

Астанаға – 10 жыл

Түрлене түс, жас қала!

Тортқұл дүниеге әйгіленіп, Астанамыздың шаңырағы көтерілгелі 10 жыл. Астана – нысанды қала, біздің арман-тілегіміздің нақты жүзеге асуының белгісіндей болған қала. Бұл даланың үстінде талай ондаған жылдар бойы бостандық пен тәуелсіздік идеясы қалықтап жүрген, ол өз жерінде шексіз берілген адамдардан күш-қуат алған. Міне, енді ол жүзеге асты. *Н.Назарбаев «Қазақстан жолы».*

1994 жылғы шілдедегі Жоғары Кеңестің отырысында Н.Назарбаев депутаттарды Ақмоланы (1961 жылдан Целиноград) жаңа астана деп тану үшін дауыс беруге ұзақ үгіттеді. Алайда олар қажетті қаражаттың жоқтығы мен тағы басқадай сылтауларды айтып, келіспей қойды. Содан соң депутаттардың бірі: «Президентті ренжітпейік, одан да астананы Алматыдан көшіруге дауыс беріп, оның туған күніне осы жаңалықты тарту етейік»,- деген ұсыныс жасады да, ары қарай Астананың мемлекет орталығы ретінде бой көтеруі бәрібір 50 жылдан соң іске асады деп сәуегейсіді. Бірақ Астана қаласы үш жылдан кейін Қазақстан Республикасының жаңа астанасына айналды.

Ақмоланың ірге тасын Есілдің сол жақ жағалауына 1830 жылы Петропавловск қамалының коменданты, орыс полковнигі Ф.К. Шубин қалады. Ол 18 шілдеде сол жерде көшіп-қонып жүрген қазақтардың кеңесімен мекеннің құрылысына лайық орынды Қараөткелге жақын жерден таңдап алды. Қамалды Ақмола деп атады. Бұл жердің ауа райы өте қолайсыз. Жылдың 245 күні суық, боранды, жауын-шашын болып келеді.

Ел астанасын ауыстырудың түрлі себептері болды. Олар: Алматы қаласы аумағының өсу мүмкіндігінің шектеулілігі, өндіріс орталықтарынан өте алыстығы мен елдің жағрафиялық орталығынан шалғайлылығы, жер сілкіну қаупінің өте жоғарылығы және т.б. еді. Ел астанасының жаңа орны оңтүстікте шоғырланған қазақтарды славяндар басым орналасқан жерлерге қоныстануларына әсер ететіні де ойластырылған еді.

1998 жылдың 6 мамырынан бастап Ақмола қаласы – Астана деп атала бастады. Оның Алматыдан қашықтығы – 1200 шақырым.

1997 жылдың аяғында Ақмола қаласының 300 мыңдай тұрғыны бар еді, олардың 30%-ы қазақтар болатын. 2005 жылы Үкімет пен парламент (ең алдымен Н.Ә. назарбаев барған болатын), яғни көптеген мемлекеттік қызметкерлер мен олардың отбасы мүшелері көшіп барған соң, Астананың тұрғындары 533 мыңға жетті.

2006 жылы 17 наурызда Президенттің бастамасымен «Астана қаласының 2030 жылға дейінгі қалыпты дамуының стратегиялық жоспары туралы» Қаулы қабылданды. Сол Қаулыдағы көрсетілген мерзімде Астананың 1,2 млн. тұрғыны болады. Қала қарқынды дамып келеді. Оның ғимараттары берік, жол торантары жақсарған, көгалдандыру, субұрқақтарын жасау, тұрғын үй салу үздіксіз жүргізіліп жатыр. Соңғы бес жылда 2 млн 341 мың шаршы метрлік тұрғын үй алаңы пайдалануға берілді, тек қана 2006 жылдың алғашқы жарты жылдығында 26873 шаршы метрлік тұрғын үй салынды.

Н.Назарбаев әуелден-ақ айтқандай, Астана қаласы ел орталығы болуға 32 өлшем бойынша да сай келетінін, қазір ешкім жоққа шығара алмайды.

Сауд Арабиясы алтын мен күмістен және платинадан тұратын мешіт макетін елімізге сыйлады. Қазір ол Президенттің Мәдени орталығында сақтаулы тұр. Биіктігі 142,5 метрлік 112 мың шаршы метр аланды алып жатқан «Триумф Астана» тұрғын үй кешені-керемет көз татарлық зәулім ғимарат. Онда 460 пәтер мен хауыз, моншa, спорттық жаттығу залы, кинотеатр, кафе мен мейрамхана, үлкен дүкен, жабық мұз айдыны бар.

Жаңа астана өзіне өткеннің бай мұрасы мен осы заманғы ең үздік жетістіктерді үйлестіре білді. Оның көптеген нысандары қазірдің өзінде бүкіл елімізге, одан тыс жерлерге мәлім болып отыр. Билеп тұрған фонтандар, Бейбітшілік пен келісім пирамидасы, Астана океанариумы - өз «ғажайыптарымен» өнердің не бір кәнігі білгіштері мен тәжірибелі саясатшыларды да таң қалдыруда. Біздің астана бүкіл еліміздің рухын бейнелейді – бұл оның әрбір бұрышында, көшесінде көрініс береді. XIX ғасырдағы қазақтың қолөнер бұйымдарының орасан зор макеттері, яғни «хайтек» стилімен және түркілердің мезгілді анықтауы жөніндегі ежелгі принциптерімен үйлесім тауып, әр түрлі дәуір монеталары сусып төгілген құман, күн сағаттарының мұнарасы- мұның бәрі қазақстандық мәдениеттің тек өзіне ғана тән түрлі үлгілері болды. Жас астанамыздың көз жетерлік болашақта жер бетіндегі өте әсем қаланың атақ-даңқы күтіп тұр.

Астана қазірдің өзінде әлемдік көлемде танылды. 1999 жылдың шілдесінде қала ЮНЕСКО-ның «Әлем қаласы» сыйлығымен марапатталды, ал 2003 жылы дүниежүзілік жетекші рейтингісі бар «Moodys Investors Service» агенттігінің қолдауымен қаланың несиелік рейтингі бірден екі деңгейге – Ва 3-тен (тұрақты) Ва 1-ге (тиімді) дейін өсірілді.

Астананы ауыстырудың басты себебі,- мемлекеттік дамудың перспективаларын толықтай жүзеге асыру болып табылды. Астананың тарихи жағынан Азия мен Еуропаны жалғастырған орталық болуы, оның республикалық басты көлік, темір жол және әуе жолдарын байланыстырып жатуы да айтарлықтай үлкен рөл атқарды.

Таяу болашақта Астана Қазақстан Республикасының ірі саяси, ғылыми, мәдени және іскерлік орталығы, осы заманның әсем қаласы болады.

Бұл – бостандық туралы ежелден далалық арман мекен еткен қала. Енді ол – тамаша қала, Қазақстанның мақтанышы мен жүрегі.

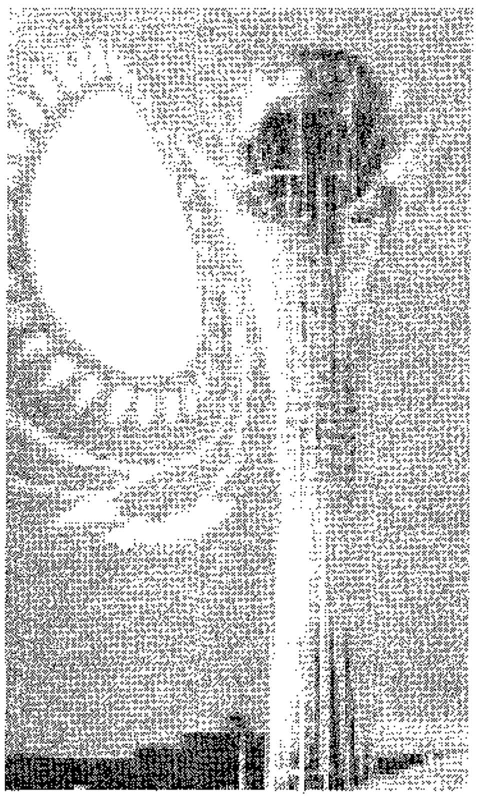

Дін және біз

Мүбарак мәуліт

Әдеттегідей биыл да әлемнің көптеген елдері хазреті Мұхаммед (с.ғ.с.) пайғамбарымыздың мәулітін атап өту үстінде, оған көптеген салауаттар айтады. Бұл дәстүр Қазақ елінде де кеңінен тараған.

Сәрсенбі күні сағат тілі 12-ге жеткенде Нұра ауданының орталығында ағылған жамиғат аса бір қуаныш үстінде, көңілдері көтеріңкі болды. Дәл осы күні ауданның үлкен Мәдениет ошағында жер

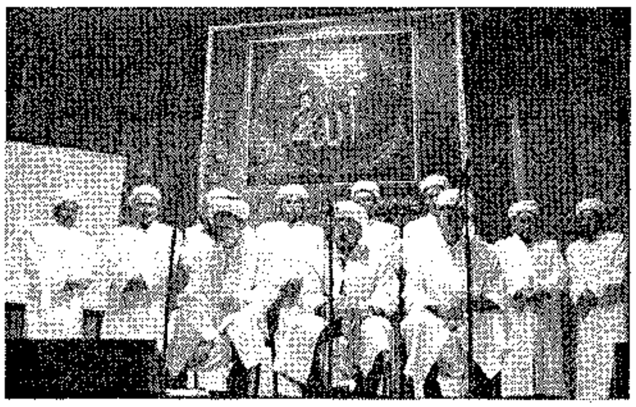

мен көк нұр шашқан, пайғамбарлардың сардары хазірет Мұхаммедтің (с.ғ.с.) дүниеге келген күні – Мәуліт аса салтанатты жағдайда кеңінен атап өтілді. Ерекше айта кететіні, жиналғандардың басымы орта және жас толқынды құрайды. Оның үстіне қызылды-жасылды бояумен көмкеріліп, көздің жауын алған дәстүрлі қазақи киімдері имандылық мөріндей басылып, көңіл күйін тербетті.

Аудандық Мәдениет үйі тап мынадай адам толқынын бұрын-соңды көрмеген де шығар. Қарағанды қаласының өзінен, облысымыздың 8 ауданының имамдары, тіпті сонау Құланөтпес, Жараспайдан небір шалғай ауылдардан ағылып келгендер бар.

Ассалау-мағал-лейкум қадірменді жамағат! Ардақты әжелер және де ақсақалды аталар, барша мұсылман қауым!-деп бастаған жүргізуші жігіт қысқаша Мұхаммед пайғамбарымыз туралы мағлұмат беріп өтті.

Құран-кәрім-Алланың сөзі. Мұхаммед пайғамбарымыз(с.ғ.с.) хадисінде: «Құран оқу сүннәт, тыңдау парыз» делінген. Қарағанды облыстық №1 мешітінің наиб имамы Айдос қари пайғамбарымыз Мұхаммед (с.ғ.с.) рухына және дүниеден өткен ата-бабаларымызға арнап құран бағыштады. Алғашқы сөз кезегі осы мерекеге арнайы келген, Бала қажы мешітінің имамы Махмұд қажы Нұрұлына берілді. Ол өз сөзінде бүгін Мәуліткe жиналған бүкіл жамағатты құттықтап, оларға саулық тіледі. Бүгінгі мерекенің негізгі мақсаты жайлы қысқаша түсінік берді. Келесі сөз кезегін алған аудан әкімінің орынбасары Б.Қосшығұлов. Ол аудан жұртшылығын Мәуліт мерекесімен құттықтап, баршамызға денсаулық, отбасымызға береке, еліміз тыныш болсын деп тілек білдірді.

Бұдан кейін облыстан, серіктес қалалар мен аудандарының наиб имамадары және ауылдардың имамадары ортаға мәуліт оқуға шықты.

Одан кейін жастардың бойына ислам дінінің қадір-қасиетін сіңіре отырып, жас буынның тәрбиелі болып қалыптасуына түрткі болу мақсатында «Дініміздің діңгегі берік болсын десек...» атты сайыс өткізілген болатын. Осыған байланысты Мәуліт мерекесіне орай үздік шығарма жазған оқушыларды марапаттауда аудандық мешітінің бас имамы Хұмар Қоныскерей бағалы сыйлықтармен және мақтау қағаздарын табыс етті. Атап айтатын болсақ, III-ші орынды Мадияр Дулатұлы мен Елеуов Алдияр , II-ші орынды Балабиева Әйгерім мен Бауыржан Нұрсанұлы , I-ші орынды Киевка №3 орта мектебінің оқушысы Қаскенова Фатима иеленді. Сонымен қатар, Балабекова Жазира №3 мектептің оқушысы «Ислам дінімізді аялысақ» атты ең үздік өлең шығарғаны үшін марапатталынды.

Мәуліт мерекесіне орай аудандық дене шынықтыру және спорт бөлімінің Ж.Имашевтың ұйымдастыруымен жастардың бойына имандылықпен қоса қайратты-қажырлы талапты болып қалыптасулары негізінде қазақша күрес өткенін жүргізуші жігіт - Әділбек жұрттың назарына салып кетуді жөн көрді.

Мереке ортасы қуаныш пен шаттықтың шырайы, бақыт пен бірліктің базары болған аудандық балалар музыка мектебінің оқушыларынан тойға шашу ретінде «Хош келдің, мәуліт» әнімен жалғасты.

Азан. Оның мазмұнында күллі әлемді жаратқан Алланың бір және бар екендігіне, Мұхаммед (с.ғ.с.) оның құлы және пайғамбары екеніне куәлік беруге шақыру, бұл дүниеде Алланың шақыруына жауап бергендердің ақыретте жүздері жарық болатындарын ескерту бар. Осы мағыналар нәресте миына орныкса, иншалла, исламға

бейім, адамгершілігі мол адам болып өседі. Ендеше, Саран қаласы мешітінің имамы Мұхамедғали Сапарғалиұлы азан шақырып, екі нәрестеге ат қойды. Олар: Дінмұхамед Дәулетбекұлы және Мәуліт мерекесіне қарсы туған бала Мәуліт Арманұлы.

Осыдан кейін ауданымыздың танымал әншілері А.Шақарбаев пен А.Бейсембекованың орындаған «Нұр Алла», «Зікір Алла» мен «Ана» әндері жиналғандарды бір серпілтіп тастады. Құмар Зұхра «Екі дүние шырағы» өлеңін мәнерлеп оқып, жас ұрпақтың да өз бойына Ислам тағылымдарын сіңіріп жатқанын көрсетті.

Аудан орталығындағы «Береке» дәмханасында алыстан келген қонақтарға арнайы ас берілді. Демеушілік көмек көрсеткен азаматтарымыз да аз болған жоқ, атап айтсақ: «Қарой» ЖШС-і, Әмірханова Гүлнар, Бекмағамбетов Досбол, Бекбатыров Жарасхан, Ахмедина Айман және т.б. өз шамаларынша көмектерін аямады. Белсенді қатысқан, осы шараны ұйымдастыруға ат салысқан мәдениет бөлімінің қызметкерлеріне, балалар музыка мектебіне, «Береке» дәмханасының қызметшілеріне және жеке тұлғаларға мешіт атынан ризашылық білдірілді. Оларға алладан рахмет, пайғамбардан шапағат болсын, демекпіз.

Сонымен нұрлы Нұрада өткізілген Мәуліт мерекесі мұсылман қауымын Алланың нұрына бөлеп, жаңа діни шабыт берді.

Айнұр Нұрдәулетқызы

Уважаемые жители района!

С 15 марта по 15 июня в районе обьявлен трехмесячник по санитарной очистке, благоустройству и озеленению населенных пунктов района. Районный штаб призывает всех жителей района поддержать запланированные широкомасштабные мероприятия по наведению чистоты и порядка в населенных пунктах района и принять в них активное участие!

Аудан әкімдігінде

Аудан әкімінің орынбасары Б.Қосшығұловтың басшылығымен аппараттық жиын өтті. Онда ауданның даму бағдарламаларының ағымдағы жылдың I тоқсанында орындалу барысы, көктемгі егіске әзірлік, аудан елді-мекендерін санитарлық тазалау, көркейту, көгалдандырудың үш айлығының жүруі, Карой және Заречное ауылдарының әкімдерінің есептері, ауданның 80 жылдығына әзірліктің барысы т.б мәселелер қаралды.

Қаралған мәселелер бойынша аудандық бөлім басшылары: М.Мұхаметжанова, О.Қантарбай, Қ.Оспанов т.б хабарлама жасады.

Ерекше көңіл бөлінген тақырып елді-мекендерді күл-қоқыстан тазарту, көгалдандыру болды. Бұл орайда аудан әкімінің орынбасары Б.Қосшығұлов бөлім, мекеме басшыларына ауыл, кент әкімдеріне қатаң талап қойып, жоспарда белгіленген шаралардың орындалуын қатаң бақылауға алуды ескертті. Әсіресе санитарлық қадағалау басқармасы өз жұмысын жандандырып, тұрғындарға және заңды тұлғаларға қатаң талап қойып, әкімшілік шараларды қолдануды қарастырулары, рейдтер, санитрулдер жұмысын күшейту, нәтижелерін баспасөз беттерінде жариялау қажет.

Ауданның 80 жылдығына мәліметті аудан әкімінің орынбасары З.Даутова жасады, қазіргі таңда ауданда әзірлік қызу қарқында жүруде, дегенмен: негізгі ауқымды істер алда. Сонымен қатар мекемелер мен бөлімдер осы мерейтойға арнайы өз жоспарлары мен нақты іс шараларын баяу жүргізуде. Демеушілік қаражаттар да аз түсуде.

Жиынды аудан әкімінің орынбасары Б.Қосшығұлов қорытындылай отырып, ең алдымен ауданның даму бағдарламаларының тоқсандық көрсеткіштерінің сапалы орындалуын қатаң бақылауға алу және күнделікті жұмыстарды жоспарлы жүргізуді талап ете келе, есептері тыңдалған ауыл әкімдеріне халықпен жұмыстың төмен деңгейде екендігін ескертті және оларға өздерінің міндеттеріне жеке жауапкершілікті арттырып, тұрғындармен тығыз жұмыс жасауды тапсырды.

Нұра ауданының 80 жылдығына орай

Мен, осы Нұра өңірінің төл тумасы, орысша айтсақ – нағыз аборигені боламын. Туған өлкемнен ешқайда ұзамай тек қана бес жыл жоғарғы оқу орнында оқыған уақыттан басқа бүкіл өмірім осы туған ауданымда өтіп жатыр. Шама шарқымша зейнет демалысына шыққанша 47 жыл еңбек еттім.

Биылғы жылы ауданымыздың құрылғанына 80 жылдық мерейтойын атап өту үшін аудан көлемінде өте ауқымды да маңызды шаралар белгіленіп, оның кейбірі тіпті қазірдің өзінде жүзеге аса бастады. Оның бәрін аудандық газеттен оқып біліп отырмыз. Реті келгенде атап айта кеткен орынды болар, соңғы жылдары аудандық газет аудан өмірі мен халық тіршілігін, аса бір шабытпен жіте бақылап жариялап, өзіне тән танымдық пен шеберлік байқатып отырғаны бізді, оқырман қауымды қуантады. Газет бетінде осы аудан мерейтойына арналған арнаулы айдар ашылып, біраз мақалаларды оқып та үлгердік. Өте құптарлық жұмыс. Мен де осы жетістің жасына жармасқан шағымда осы мәселеге ат салысуға жөн болар деп қолыма қалам алдым. Осы қадамға бару үшін өте көп толғандым. Өйткені мен әдебиетші де, тарихшы да, тіпті тіл маманы да емеспін, бар болғаны ауылдың қарапайым азаматымын, мамандығым инженер-механик. Егер мен аудандық газетке біраз өзім білетін және өзімізге белгілі аудан өмірі мен ауданның айтулы азаматтары жөнінде біраз мақалалар жазсам, біреу болмаса біреу мынау Қорабай деген, қартайғанда кәрібоз-жорға шығыпты ғой – деп айта ма деген қауіптен де тартындым.

Ал енді осының бәрін күдікті де, қауіпті де жинап қойып, біраз білгендерім мен көргендерімді қағаз бетіне түсіруге себеп болған төмендегі жай.

Мен осы өмірімнің ішінде ауданымыздың біраз мерейтойының мерекелеріне қатысқан екенмін. Мысалы ауданның құрылғанына 50, 60, 70 жыл толу мерекелік шараларына қатысу жаратқан иемнің жазуымен маған бұйырыпты.

Әр заман мен уақыттың өз ерекшелігі болатынын ескерсек, ол мерейтойлар әрқайсысы әр деңгейде өткенін білеміз.

Ал биылғы мерейтойға арналған іс-жоспарларды аудандық газет бетінен көріп, оқып өте ауқымды да кең көлемде маңызы үлкен шаралармен қатар, болашақ ұрпақ үшін тәрбиелік маңызы зор және аудан тарихына енетін шаралар белгіленіпті. Бұл әрине, өте құптарлық та қуанарлық шаралар. Жоғарыда аталған мерейтойларда мұндай ауқымды шаралар болмаған еді. Менімше бұл әуелі Тәуелсіздік әкелген жетістікпен ел экономикасының өсуінің белгісі десек, оған қосымша аудан басшыларының іске жауапкершілігімен қарымының кеңдігінің белгісі – деп білгеніміз жөн болар.

Осы жағдайларды ескере келіп мен де өз шама-шарқыма орай осы мәселеге газет бетіндегі үндеуге жауап ретінде және ауданның байырғы қарт тұрғыны ретінде өз үлесімді қосу міндетім – деп біліп, қолыма қалам алдым.

Казгородок аталуы осы ауылда көптеген қазақы үйлер (киіз үй) болғандықтан Казгородок аталыпты- деп көрсетілген. Ал шындығында ол олай емес. Кезінде, дәлірек айтсақ сексенінші жылдардың басында маған осы мәселемен арнайы айналысуға тура келді. Сол жылы менің Алматы қаласына жолым түсіп, сонда көп жылдар бойы жоғарғы оқу орындарында ұстаздық қызмет атқарған, кейіндері Қазақстан білім министрлігінде лауазымды қызмет атқарған, ауылымыздың тумасы, ағамыз Мусин Сыздық есімді профессордан осы атау жөнінде сұрағанымда – ол кісі –осы туралы құжатты мен ертеректе ҚазПи-дің архивінен кездестірген едім. Сен сол архивке барсаң, сол құжатты табасың- деп ақыл берген еді. Осы ақыл бойынша сол құжат сол архивтен табылып, мен оның көшірмесін алып, ауылдағы көпшілік алаңға, сол туралы белгі тас қоймақшы да болып едім. Ол ойым жүзеге аспай қалды. Ал сол құжаттың көшірмесі менде бүгінгі күнге дейін сақтаулы. Мәселенің мәнісі былай: Казгородок аталатын ауылдар Қазақстан көлемінде бірнеше. Мысалы: мен өзім білетін Казгородок ауылы Ақтөбе облысында, Ақмола облысында, Көкшетау облысында (Абыз ағамыз Әшімов Байкен ағамыздың ауылы) бар. Осы ауылдарды құру туралы 1928 жылы Бүкілодақтық атқару комитеті (ВЦИК) арнаулы жарлық (Указ) қабылдапты. Онда былай деп көрсетілген: жергілікті халықты тұрақтылық өмір құруға жұмылдырып, істі тезірек жүргізу мақсатында қазақ қалашықтары құрылсын: (Для ускорения перехода коренного населения к оседлому образу жизни: образовать казахские городки (яғни Казгородок). Осы құжаттың келесі тармақтарында осы ауылдарда орта мектеп, аурухана салу үшін арнайы қаржы бөлінсін- деп көрсетілген. Ол жарлыққа сол кездері бүкілодақтық староста атанған М.И.Калинин ақсақал қол қойған екен. Міне, бұрынғы Кертінді осылайша Казгородок болып аталған және аудан орталығы болған. Ал енді осы жағдайды ескере отырып, ауданымыздың 80 жылдық мерейтойына орай, осы ауылда, яғни Кертінді ауылында, алғашқы аудан орталығы болған ауыл – деген арнайы белгітас (монумент) орнатылса нұр үстіне нұр болар еді және келешек ұрпақ тәрбиелік маңызы бар, арнайы орын болар еді. осы белгіні орнату үшін ауылда сұранып тұрған орын да бар. Бұл үшін қаражатты бюджет қоржынында болмаса, онда комиссия мүшелері демеушілер табуға шара қолданар , яки болмаса ауылдың, ауданның қалталы азаматтары белсенділік танытар деген тілек айтқым келеді. Ауданның тарихы үшін бұл айтулы оқиға болар еді.

Ауданымызға, тіпті облыс көлеміне де танымал ауданымыздың белгілі азаматтары Н.Х.Сүлейменов пен Г.Г.Прокоп аудан халқына жолдаған үндеуін қызу қолдай отырып, бізде қатардағы азаматтар қолымыздан келетін шама-шарқымызға орай осыған ат салысайық ағайын – деп тілек айтқым келеді.

Қ. Досжанов,
Ауданның қарт тұрғыны,
Кертінді ауылы.

Өнегелі жас өрендер

Бізде балалар мен жасөспірімдер шығармашылық үйінде балаларды шығармашылық өнерге баулуда қыруар жұмыстар атқарылуда. Соның бірін қазақ драмалық үйірмесі арқалауда, бұндағы басты жұмыстар аудан орталығының мектептері №2 қазақ орта мектебінің төменгі сынып оқушыларын және №3 орта мектебінің қазақ және орыс сыныптарындағы қазақ балаларын төл мәдениетіміздің рухани байлығын бойларына дарыту. Ертеңгі елдің болашағы-бүгінгі жасөспірімдер. Сондықтан оларды шыдамдылыққа, сабырлылыққа, мейірімділікке және еңбекқорлыққа тәрбиелейтін, тәрбиелік жұмыстар өте қажет. Осы шығармашылық үйінің сахнасында оқу жылы басталғаннан бері қазақ драма үйірмесінің балалары, тәрбиелік мағынада «Жануарлар бәсі» атты қойылым мен үлгі өнегелікті уағыздайтын тақырыпта «Бабалардың өсиеті» атты қойылымдар қойды. Сонымен қатар үйірменің балалары шығармашылық үйінің өзге мәдени шараларына белсенді қатысуда. Аяулы ата-әжелерімiздің мерекелік күніне орай «Хайуанаттар үндестігі» атты күлкі-қуанышқа толы мейірімділікті үгіттейтін сахналық көріністі мейірімділік үйінде аға буын өкілдеріне ұсынып молынан алғысқа бөленді. Наурыз мерекесіне арналған көріністі үйірме балалары шығармашылық үйінің сахнасында «Армысың, әз Наурыз!» атты 2-бөлімнен тұратын қойылымды балалар мен ата-аналардың назарларына ұсынылып балалардың бойларындағы өз өнерлерін көрсетуге мүмкіншілік жасалды. Баланы жастайынан деп, елдің болашағы ертеңгі күннің өресі жас жеткіншектерді мәдениетті, тәрбиелі және өнегелі ету біздің парызымыз, сондықтан оларды шығармашылық ізденпаздыққа баулу басты мәселе болып табылады.

Ж. БАРПАРОВ,
Қазақ драмалық үйірмесінің
жетекшісі.

Выполнение районных программ за I квартал 2008 года

Информация
по выполнению основных показателей социально-экономического развития Нуринского района по состоянию на 01 апреля 2008 года

Финансовая сфера

По состоянию на 01.04.2008г. поступление налогов и других обязательных платежей в местный бюджет составило 105347тыс.тенге, при прогнозе 60258 тыс.тенге или 174,8% к плану.

Поступление налогов и других обязательных платежей в районный бюджет – 87704 тыс.тенге, при прогнозе 50043,0 тыс.тенге или 175,2% к плану.

Исполнение расходной части бюджета составило 393085 тыс.тенге, при плане 396880 тыс. тенге, исполнение составило 99%.

Недоимка по платежам в бюджет составила 40046 тыс.тенге, рост с началом года составил 30828 тыс.тенге (на начало года 9218 тыс.тенге), связан с начислением налогов по сроку 20.03.2008г. по сельхозтоваропроизводителям по перерасчету стоимости патента за 2007 год, а также программой ошибочно отражена сумма налогов по ПК Индустриальный в сумме 15663,7 тыс.тенге.

Индустриально-инновационное развитие

Объем промышленной продукции, по статистическим данным по состоянию на 01.04.2008г., составил 3763,1 млн.тенге, при плане 1881,5 млн.тенге или 200%. В сравнении с аналогичным периодом прошлого года выполнение составило 190,2%.

Индекс физического объема 162,7%.

Сельское хозяйство

Производство продукции животноводства, по состоянию на 01.04.2008г. составило:

молоко 5212 тонн или 110,2% к прошлому году.

мясо 2147,9 тонн или 101,3% к прошлому году

яиц 721,6 тыс.штук или 150.2% к прошлому году

Поголовье скота:

КРС 38 тыс.голов или 100% к прошлому году

МРС 67,4тыс.голов или 100.2% к прошлому году

Свиней 31,7 тыс.голов или 102,6% к прошлому году

Лошади 12,9 тыс.голов или 100% к прошлому году

Птицы 60,1 тыс.голов или 103% к прошлому году

Условное поголовье скота и птиц – 60,7 тыс.голов, или 101% к соответствующему периоду прошлого года.

Малый бизнес

По состоянию на 01.04.2008 года, число зарегистрированных СМП составило 977 ед., выполнение 100,9% к плану или 103,9% к аналогичному периоду прошлого года. Численность занятых в сфере малого бизнеса составила 3821 человек, выполнение к плану – 100,2%, рост с аналогичным периодом прошлого года на 52,0%. Объем произведенной продукции (работ, услуг) - 278,6 млн.тенге, выполнение составило 131,4% к плану, рост с аналогичным периодом прошлого года на 91,2%. Поступило платежей в бюджет от малого бизнеса - 9,6 млн.тенге, выполнение 131,4% к плану, или 114,3% к аналогичному периоду прошлого года.

Заведующая отделом экономики и бюджетного планирования

М. Мухамеджанова

Исполнение бюджета Нуринского района за I квартал 2008 года

Районный бюджет исполнен за I квартал 2008 по поступлениям доходов на 175% При плане 50043 тыс.тенге в бюджет района поступило 87804 тыс.тенге, при этом обеспечено поступление налогов и неналоговых платежей по всем видам. Трансфертов из вышестоящего бюджета поступило в сумме 345848 тыс.тенге в том числе субвенции 196400 тыс.тенге.

Расходы бюджета района исполнены в сумме 393084,9 тыс.тенге, или на 99% от уточненного плана. Сумма неосвоенных кредитов составила 3795 тыс.тенге.

Из республиканского бюджета поступило трансфертов в сумме 42897 тыс.тенге, освоено на 42368 тыс.тенге или на 98,8%

Трансферты, поступившие из областного бюджета освоены на 97,6% поступило 106551 тыс.тенге, освоено 104018 тыс.тенге)

Начальник отдела финансов
Нуринского района Баранов Н.А.

Информирует РОВД

И вновь о правилах эксплуатации автомобилей

Несмотря на неоднократные указания МВД, продолжают иметь место нарушения требований правил эксплуатации автомобилей, связанные с управлением транспортом с тонированными ветровым и передними боковыми стеклами, загрязненными внешними световыми приборами и световозвращателями, нечитаемыми государственными регистрационными номерными знаками и без них.

Указанное стало возможным в результате ослабления контроля со стороны дорожной полиции за соблюдением водителями правил эксплуатации автомобилей, а также безответственностью и правовым нигилизмом водителей.

В связи с этим, **категорически запрещается** эксплуатация автотранспорта независимо от принадлежности (государственные органы, в т.ч. правоохранительные, акиматы, юридические и физические лица);

- на ветровое и передние боковые стекла которого нанесены покрытия, в т.ч. прозрачные цветные пленки;

- в случае загрязнения внешних световых приборов и световозвращателей;

- с нечитаемыми государственными регистрационными номерными знаками;

- без государственных регистрационных номерных знаков.

Кроме того, **исключаются факты проведения государственного технического осмотра, регистрации, перерегистрации, снятия с учета транспортных средств с затонированными стеклами**, не соответствующими предъявляемым требованиям.

В случае выявления фактов управления транспортными средствами с тонированными стеклами к водителям будут применяться меры в соответствии с частью 4 статьи 461 Кодекса РК об административных правонарушениях, с запрещением эксплуатации транспортного средства путем снятия государственных номерных регистрационных знаков, согласно статьи 630 указанного Кодекса.

Ж. ДЮСЕКЕЕВ,
и.о. начальника дорожной полиции
Нуринского района майор полиции

Бірігіп көтерген жүк жеңіл

28 наурыз күні Парламентте «Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жастар саясаты туралы» Заңның орындалу барысына құрылған парламенттік тыңдау болып өтті. Осыған орай сәуір айының 7-ші жұлдызында «Нұр Отан» аудандық филиалында ««Нұр Отан» жастарға сенім артады» атты қоғамдық тыңдау өтті. Тыңдауға аудандық Мәслихаттың хатшысы Е.Тұранов,"Нұр Отан" ХДП-ның аудандық филиалының төрағсының Іші орынбасары Д.Баянов, депутат С.Құрманов, ішкі саясат бөлімі меңгерушісінің міндетін атқарушы М.Қыпшақпаев және ауданның әр түрлі салаларында қызмет етіп жүрген жастары қатысты. Қоғамдық тыңдаудың күн тәртібінде келесі мәселелер: «Нұр Отан» ХДП-ның сайлауалды тұғырнамасы «Жастар саясаты» бөлімінің орындалу барысы, Елбасымыз, яғни партия төрағасының Саяси кеңестің кеңейтілген отырысында жастарға арналған бесінші тармағының іске асуына ат салысу, «Жас Отан» ЖҚ жұмысын жүйелендіру, қоғамдық бастамамен «Нұра ауданы жастар Парламенті» ҚБ ашу, «Жас Отан» ЖҚ-ң I жыл ішінде орнатқан байланыстары қарастырылды.

Аудандық «Жас Отан» жастар қанатының төрағасы Б.Түсіпов алғашқы сөзді өзі алып, отырысты жүргізіп отырды.

Мемлекет жас Қазақстандықтардың жақсы білім мен лайықты жұмысқа қол жеткізуі және өздерін істе танытуына мүмкіндік беру үшін барлық күш-жігерін жұмсауы тиіс, - деп «Нұр Отан» ХДП-сы сайлауалды тұғырнамасында айтылған болатын. Ендеше, сайлау өткелі біраз уақыт болды халық қалаулысы атанған ағаларымыз не істеді, әрі қарай не істейді? деген сұрақпен осы жерге жиналдық,- дей келе, келесі сөз кезектерін аудандық Мәслихаттың хатшысы Е.Тұранов, ""Нұр Отан" ХДП-ның аудандық филиалының төрағасының Іші орынбасары Д.Баянов, депутат С.Құрмановтарға берді.

Қойылған сауалдардың көпшілігі жастар мәселесі, жастар саясатының өрге қарай өрлеуі, жастарға көрсетілетін әлеуметтік көмектер, жеңілдіктер жайында болған еді. Депутаттар бар мүмкіндіктерінше қойылған сауалдарға нақты жауап қайыруға тырысты. Бірақ жастарды кейбір жауаптар қанағаттандырды деп те айта алмаймын. Себебі, қазіргі таңда жас отбасыларды қолдау әлі де шешімін таппай келеді. Оның ішінде балаларды дүниеге алып келу мен оларды тәрбиелеу жұмыстары жолға қойылмаған. Өңірлік деңгейдегі жастар саясатының нормативтік-құқықтық базасы әлсіз. Материалдық-техникалық және кадрлық жағынан қамтамасыз етуде қиындықтар бар. Бұл жастар саясатын іске асыруға кедергі болып отырғанын айта кетуді жөн көрдім. Сондықтан да «Жас Отан» жастар қанатының төрағасы Б.Түсіпов ауданның бетке ұстар жастарын жинап отырған мақсаты: оларды біріктіріп, дамытып, ішінен білікті, дарынды, талаптыларын іріктеп алып үлкен мықты Нұра ауданының жастар одағын құру еді. Сол үшін үлкендерімiздің, ағаларымыздың қол ұшынсыз тағы болмаса.

Отырыс соңында «Жас Отан» жастар қанатының төрағасы Б.Түсіпов жиналғандармен бірлесе отырып, аудан жастарының үндеуін қабылдады.

Айнұр НҰРДӘУЛЕТҚЫЗЫ

Нұра ауданының 80 жылдығына

Еңбегімен ер атанған

Социалистік Еңбек батыры, Алтын Жұлдызымен және Ленин орденімен марапатталған Көбетей ауылының еңбек ардагері Нүркен Айтуғанов күні бүгінге дейін ел есінде. Нүркен аға 1916 жылы 10 тамызда Құлан - Өтпес бойында дүниеге келген. Жастайынан механизаторлық мамандықты қалап оны толық игеріп 1931 –жылдан бастап еңбек ете бастады. 1938 жылы Қарағандыға механизаторлық курске жіберген.

Еңбекке деген көзқарасы, қиыншылықтарды жеңе білуі, ұстамдылығы, айтқан сөзі мен уәдесінде тұруы оның нағыз коммунист, адал жан екенін көрсетеді. «Кейде қатты кеткенде орысша да, қазақша да ешкімнің бет ажарына қарамай, айтам деген сөзін тура айтып салады. Сондай шыншыл, еңбеккор еді»- деді шаңыраққа ие болып отырған баласы.

Нүркен аға 1941-1945 жылдары Ұлы Отан соғысының ардагері, қан майданда қасқайып тұрып ұрпағымыздың болашағын қорғасқан. Әрбір адамның соғыс десе жүрегі дір ететіні белгілі, олай болса, сондай бір қатыгез өмірді бастан кешіріп, өмірінің алау жастығын да, арман мұратын да қарғыс атқан қан майданда қабат өткерген Нүркен ағаның ерлігіне бас иеск те болады. Осындай батылдығы, өжеттігі үшін көптеген мемлекеттік наградалармен марапатталды: «Орден Ленина», «Орден Красной звезды», «За отвагу», «За победу над Германией», «25 лет победы в Великой Отечественной войне», «30 лет победы в Великой Отечественной войне», «Ударник 9 пятилетки», «За долголетний и добросовестный труд». 1954 жылдан бастап үш жылдай бітік шыққан егін аудан бойынша мәңгі есте қаларлықтай болды. Осы үлкен табысқа байланысты Үкіметтен қаулы болып, 1957 жылы КСРО Жоғарғы Советі Президиумының жарлығымен Нүркен ағаға **Социалистік Еңбек Ері атағы** берілді. Ол кісі бірнеше жылдар Чернигов ауылдық кеңесінің төрағасы болды. Көпшілікке үлгі, қадірлі аға. жастардың тәрбиешісі болды. Көптеген жылдар бойы облыстық, аудандық партия комитеттерінің мүшесі бола жүріп қоғамдық жұмыстарға да белсене араласты. Нүркен аға табиғатынан кішпейіл, мінезі жайдары, әрі салмақты, кішіге қамқоршы әрі ақылшы, ел арасында қадірлі азамат еді.

Нүркен Айтуғанов есімімен аталатын кәсіптік –техникалық училище СПТУ-43 өз заманында ауданымызға механизаторлар даярлап шығаруға үлкен үлес қосты. Сонымен қатар Көбетей ауылының негізгі көшелерінің бірі Нүркен Айтуғановтың атымен аталады.

«Ұлың үйленсе – ырысың.

Қызың орын тапса өрісің» - дейтін Нүркен аға 10 бала тәрбиелеп өсірді. Балалары, немерелері әкелерінің үлгісімен жан-жақта абыройлы еңбек етіп жатыр. Тағдырдың жазуымен жылдар бойы төсекке тартылып жатса да, Нүркен аға өзінің шыдамдылығын, жігерлілігін негізінде еңбекте қандай батыр болса, бейнетте де сондай төзімділігін көрсете білді. Ер есімі ел есінде мәңгі сақталады.

З. ЖАЛМАҒАМБЕТОВА,
Көбетей ауылының кітапханашысы.

К 80 летию Нуринского района

Здесь Родины моей начало

Эти слова как никакие другие подчеркивают нашу любовь, нашу привязанность к месту, где родился, рос, мужал, познавал себя, мир. Помните, как сказал поэт: «И дым отечества нам сладок и приятен ...». Каждому человеку свойственна потребность видеть дорогие с детства места, природу, людей, соседей, сверстников. Из души рвется чувство гордости за историю родного края, села. У каждого села, города есть свое прошлое, своя биография. И пока интересуемся своей историей, своим прошлым, не забывая настоящее, - мы живем.

В канун 80-летия Нуринского района мне, хочется провести небольшой экскурс в историю становления, его создания.

В 1928 году в составе Акмолинского округа из Нуринской и Сары-Аркинской волостей был образован Нуринский район с центром в урочище Караул-Тобе. В декабре 1930 года на основании постановления ВЦИК Нуринский район был укрупнён за счет частей Атбасарского, Промышленного и Революционного районов и утвержден на правах самостоятельного района. **В 1932 году 10 марта Нуринский район вошел в состав Карагандинской области с центром в селе Казгородок, а 2 августа 1934 года центр района был перенесен в село Киевку.**

Из летописи района известно, что в 1890-х годах усилился переселенческий наплыв и продолжался до второй мировой войны. Свидетельством страшных событий, неимоверного человеческого горя, безысходности является история переселения российских семей в казахские степи. Столыпинская аграрная реформа. Что это? Шаг вперед или шаг назад? Суть ее: когда одни не хотят в неизвестность, уходить с насиженных мест, налаженного быта, других насильно сгоняют с обжитых, плодородных земель и передают ее в переселенческий фонд кулакам, чиновникам и феодально – байской знати.

Летом 1890 года на территории Акмолинского края скопилось свыше 17 тысяч никуда не причисленных переселенческих душ, мечтавших найти в казахских степях то, что не нашли у себя, обетованную землю. Крестьяне, которым была обещана земля, наделы, месяцами жили под открытым небом, мерзли, голодали и умирали. «Тысячи неустроенных переселенцев, - признавал сам Столыпин, - требуют выдачи пособий. Их требования переходят в угрозу». (История Казахской ССР).

Наибольшее количество семей переселилось из Полтавской, Самарской, Харьковской, Черниговской, Киевской, Таврической губерний. Первые два переселенческих участка – Черниговский и Киевский оформились в 1896 году и получили права самостоятельного населения. Село Ивановка стало заселяться в 1900 году, и с этого времени ведет отсчет своим годам.

Поземельно – устроительная партия Переселенческого управления в 1899 году, в 100–летнюю годовщину со дня рождения А.С. Пушкина, нарезала под участок Пушкинский (Алгабас) общей площадью 10414 десятин. Вот так, оказывается, имя великого русского поэта попало на берега Нуры .

В 1901 году отводятся земли под участок Захаровский, однако и Пушкинский и Захаровский участки заселяются 27 апреля 1909 года, 20 октября 1908 года на участке Жутчукуль появилось село горное (Семеновка) Майоровское селение на участке Улькен - Талдысай первый и Ефремовское на участке Улькен - Талдысай второй - 27 ноября 1909 года. Батуринское на участке Колан – 23 октября 1909 года, Плаховское на участке Айнек – 7 мая 1912 года, Бородинское на участке Кос–копа - 31 декабря 1912 года, Ново-Карповка - в 1920 г. В 1934 году образовалось село Изенда. В целом правительство царской России в конце XIX начале XX веков продолжало переселение крестьян в Казахстан. Крестьяне – переселенцы занимали выделенные плодородные земли и оставались на постоянное жительство. Казахи, испокон веков занимавшиеся охотой, скотоводством, имевшие зимние и летние стойбища, жилье, согнанные с обжитых, плодородных земель вынуждены были переселяться в отдаленные предгорья, непригодные не только для земледелия, но и для скотоводства.

Население коренной национальности проживало в 330 аулах, входивших в Кара–Агачскую (переименованную позже в Амантаускую), Бутьлинскую и Жизандинскую волости. После Октябрьской революции все они были объединены в Сары–Аркинскую волость с центром в селе Кокмульдир. Постановлением Киргизского (Казахского) ЦИК от 19 апреля 1923 года была образована Нуринская волость Акмолинского уезда. А в 1928 году Нуринская волость преобразована в район с центром в с. Караул-Тобе, которому было подчинено, как казахское, так и русское население.

Через четыре года наш район вошел в состав Карагандинской области сначала с центром в селе Казгородок, позже - Киевки. Площадь сельскохозяйственных угодий составляла 1,320,6 тыс. га, из них 420 тыс. гектаров пашни.

В эти трудные годы становления района, не покладая рук трудились наши крестьяне. Первые совхозы - Кызыл-Казахский, Маржанкульский. Первые: совхоз (1930) «Парижская коммуна» в п. Киевка (первый председатель колхоза Щербин Петр Игнатьевич), колхоз им. Голощекина в Ново-Карповке (председатель Иван Иванович Козодой), председатель сельсовета Ахмет Оспанов, колхоз «Новая жизнь» в с. Черниговка (председатель Шевченко Павел Игнатьевич), колхоз «Трудовик» (председатель Пампуша Семен Ефимович), колхоз им. Куйбышева (председатель Покос Дмитрий).

В 1932 году из совхоза Кызыл-Казахского был выделен как самостоятельное хозяйство совхоз «Жараспай» (директор Лысенко), а в 1934 году Жараспайский сельский Совет возглавила первая женщина Жамал Кольбаева, а первой женщиной, **избранной в Верховный Совет Республики была Балаим Жусупбекова из Жараспая.**

В Киевке председателем сельского Совета с 1933-по 1939 был Карсембай Акпасов.

В 50–70 годах в районе производилась самая большая распашка целинных земель области. К концу 80–х годов район имел

17 совхозов зернового, молочного, мясомолочного, овцеводческого, коневодческого, свиноводческого направлений, спецхозобъединений, 2 молочных завода, хлебзавод, 3 хлебоприемных предприятия, 4 строительных, 2 автотранспортных предприятия, райбыткомбинат, 23 детских сада, 10 начальных, две 8-летних, 20 средних, 1 музыкальную, 1 спортивную школу, 1 профтехучилище, 21 клуб, 36 киноустановок, 38 библиотек, 17 медицинских учреждений, 12 фельдшерско-акушерских пунктов.

С 1935 года начала издаваться газета «Нуринский хлебороб».

В 1977 году 15 февраля Указом Президиума Верховного Совета ССР в Карагандинской области был образован Тенгизский район на базе 7 совхозов Кургальджинского района Целиноградской области. Район был животноводческого направления. В 1997 году Тенгизский район был присоединен к Нуринскому и вот уже свыше десяти лет – это один район, одна судьба, одни проблемы, одни достижения.

За все годы своего существования наш район рос, процветал, развивался. В годы Советской власти имел свой павильон на ВДНХ, его называли житницей, кормилицей. Львиная доля Казахстанского миллиарда зерна была сдана Карагандинской областью, в т.ч. нашим районом.

Нуринский район жил жизнью всей республики, отважно защищая с оружием в руках, когда этого требовала Родина, трудился в поте лица во всех сферах, растил детей, сажал деревья, строил дома, новую жизнь.

Все преодолел на пути своего развития, совершенствования, к юбилею своему идет большой, дружной, многонациональной семьей. **В мире, дружбе, согласии живут представители свыше 35 национальностей.** В разные годы представители разных национальностей, попав в Казахстан волею судьбы: (переселение, репрессирование, предвоенная чистка от «неблагонадежных», освоение целинных и залежных земель) обрели у нас в районе вторую Родину. У казахов есть такая поговорка: «Никогда не забыть вкуса пищи принятой во время голода». Такое не забывается. Это как раз о том незабываемом времени, когда, приехав в никуда, казалось бы, к чужим, не зная языка, обычаев, нравов, не имея за душой ничего, кроме жалких котомок, обрели здесь покой, тепло, пищу, кров. Произошло взаимопроникновение культур двух великих народов.

Полиэтническое сообщество формировалось в разные годы; в период депортации народов до и во время Великой Отечественной войны, во время освоения целины. Поэтому **тезис «Казахстан – родина для всех казахстанцёв» навсегда был и будет доминантой внутренней политики нашего государства.**

Все прошло, как все в жизни проходит, начались будни. Произошли социально–экономические преобразования; установление регулярного почтового движения, открытие сельскохозяйственных артелей, изб – читален, школ, колхозов, совхозов, МТС, МТМ, амбулаторий, клубов, красных уголков, молзаводов, мельниц, ветряных мельниц. В 1931 году на территории района работали 33 школы второй и одна первой ступени, в которых обучались 1952 ученика. Все школы были в приспособленных саманных зданиях, обучали не только детей, но и взрослых, начинали с ликбезов, продолжили вечерними школами рабочей молодежи, а сегодня уже - и с профобучением, учебно–консультационным обучением.

Нуринский район – это родина дважды Героя Соцтруда Николая Кузнецова, , Героев Социалисьтического труда Нуркена Айтуганова, Даулена Тулеубаева, Героев Советского Союза Семена Лебедева, Ивана Колодия, полного Кавалера орденов солдатской Славы трех степеней Мутана Сулейменова. Это космическая гавань, где приземлились 11 космонавтов, это район многочисленных памятников старины и современности. Это 2487 воинов, удостоенных наград в годы Великой Отечественной войны из числа 3600 призванных на защиту Родины. Это Родина ученых, писателей, поэтов, общественных деятелей; Абдоллы Асылбекова, Каина Айнабекова, Кабыкена Мукушева, Сайдиля Талжанова, Карима Мынбаева, Турысбека Мынбаева, Ангелины Ружицой, Жолдыкея Нурмагамбетова, Буркита Искакова, Таужи Айнатасова, Каната Жойкынбекова, Дакена Шалабекова.

Это родина Заслуженных учителей КазССР – Усабаевой Нургайши, Шкеновой Раушан, Заслуженного врача КазССР Марии Николаевны Масалиной, Заслуженного ветврача КазССР – Оразбековой Амины, Заслуженного механизатора КазССР – Батяшова Федора, Заслуженного работника культуры – Жамбырбая Аханова, Заслуженных работников торговли – Амангалы Канаровой.

Родина лауреатов государственных премий СССР, КазССР - Мирончука Ивана Сергеевича, Балмагамбетова Амантая, также первого члена ВЦИК Акпасова Карсембая, первых сенаторов степной Нуры Абильдинова Думана Ахатовича , Жалмагамбетовой Светланы, Абдыкаримова Оралбая; мажилисмена Кусаинова Даулбая Мейрамовича. Родина достойных сынов и дочерей нашего края - Абдыкаримова Болата, Каирбекова Зекена Садыковича, Даутова Ахметжана, Акимбекова Серика, Бекишева Кайроллы, Темирбулатова Алькена, Абдыкаримовой Тазагуль. Первого юриста Кажибекова Зады Акимбековича, воспитавшего плеяду земляков – правозащитников от района до республики, проработавшего около 40 лет, служившего до последнего, умевшего выслушать любого человека, вне зависимости от ранга его. **Первых юристов района Ахметова Хамита, Аубакирова Капаши.**

Первых финансистов: Бергенова Толена, Ниязова Куптаса, Сатенова Толеубая, Бикенова Жарылгасына, педагогов – математиков от бога: Аубакирова Жапайдара, Аубакирова Уатая, Калденова Нурмухамеда, Балабекова Тыныбека, Шалкарбаева Асыгата, Интыкаева Кобека; Акимбековой Анни, Каирбекова Зекена, Шкаренко Семена, Швецова Василия, хозяйственников: Акмагамбетова Жанабая, Муканова Смака, Балабиева Балтабая, Оноприенко Ивана, Шевченко Петра, Бастенова Нагидуллы, Баймагамбетова Хамита, Алиева Бацана, Макажанова Нурсаны, Ковтун Леонида, Балабиева Балтабая, Оноприенко Ивана, Шевченко Петра, Ермагамбетова Хамита, Петриченко Николая, первого директора МТС Сыздыкова Омара, бессменного управляющего отделением с/за "Черниговский" Жахина Елеукена с его подчиненными: Кусаиновым Мейрамом, Полещук Трофимом, Есмагамбетовым Конекбаем; Тохтаровым Капаубеком, Гордиенко Яковом, Тусупбековым Тахиром.

Работников райкома, райисполкома – Тентекбаева Агена, Рябиковой Анны Александровны, Макажановой Нуржамал, Теличенко Александры, Омарова Абдысалима..

Невозможно в одном материале рассказать обо всех и обо всем, как и нельзя объять необъятное. Мы должны быть благодарны нашим предшественникам за все, что ими сделано за 80 лет жизни щедрой, хлебосольной Нуры. Благодарны им за то, что в свое голодное, пыльное, трудное время жили весело и трудились вдохновенно, порой за трудодни, палочки дней в книге учета рабочего времени, за которые ничего не получали. Но все они ценили самый великий дар создателя – Жизнь.

Старшее поколение, ровесники юбилея района, ныне живущие, пережили самые разные события в жизни страны, все преодолели. Ничто не смогло сломить духа нашего народа. Грядущее поколение, потомки всех небожителей будут достойны памяти тех, кого с нами нет. Уверена, что они впишут новые страницы в историю моего района, и это будет продолжаться века.

Можно перечислять до бесконечности лучших из лучших, но хочется просто добавить: да, звезды зажигаются на небесах, но могут загораться и на Земле. Сравнить вчера и сегодня моей Родины, показать эволюцию за 80 лет, отдать дань уважения людям, воспеть гимн щедрой, необъятной земле моей – Нуре, - вот к чему я стремилась.

В преддверии юбилея мне, родившейся здесь, прожившей здесь 60 лет, трудившейся около 40 лет, ставшей свидетельницей и участницей многих исторических событий, хотелось показать мою привязанность к родным местам, гордость за Нуру. Сказать, что утверждение: «Прошлое - прекрасно, будущее – неизвестно, настоящее – ожидание чуда, чего-то сказочного, но обязательно хорошего» - верно.

Давно уже нет наших родителей, сверстников родителей, их друзей. Нет наших первых, любимых учителей, актеров, писателей, общественных деятелей. Одни заменяют собой других, вместо ушедших встают молодые, дерзкие, сильные.

Идет смена поколений, она – как времена года.

Так пусть не прерывается связь поколений, пусть не прерывается их связующая нить!

А. ЕСМАГАМБЕТОВА,
заведующая отделом краеведения отдела культуры и развития языков

Посевная - 2008

Информация по проведенным инспекционным проверкам служб Нуринской райтеринспекции по подготовке к весенне-полевым работам

По семеноводству

План посевной площади по району на 2008 год составляет 206488 га. План засыпки семян по Нуринскому району – 25000 тонн. Фактически засыпано 25000 тонн – 100%. Поступило семян на проверку в лабораторию «Казагрэкс»

24743 т – 99%, из них проверено 17665 т.

Проверены семена элитсемхоза ТОО «Шахтерское» в количестве 6460 т, и семхоза I-II – репродукции ТОО «Пржевальское» - 1920 т на реализацию. Всего 8380 тонн. Проверенные семена кондиционные по качеству.

С начала года по плану проведена проверка работ по определению посевных качеств семян лаборатории « Казагрэкс», результаты соответствуют ГОСТу. Вручены 39 уведомлений руководителям крестьянских хозяйств сельских округов Байтуган, Заречное, Пржевальское, о немедленной сдачи семян в лабораторию для определения посевного качества. В данное время эта работа продолжается.

По службе карантина растений

Во исполнение Закона РК «О карантине растений» с начала текущего года на основании письма №18-371-5/3676 от 13.12.2007г. председателя ГУ «Комитета государственной инспекции в АПК МСХ РК» С.Сулейменова досмотрено подкарантинной продукции на выявление карантинного объекта в 116 хозсубъектах всего – 113 383 тонн зерна. Из них 41 118 тонн – семена зерновых, что составляет 140,8 % потребности района в семенах. Карантинные и другие опасные биоорганизмы не обнаружены. По результатам проверок семенного фонда, особенно в крестьянских хозяйствах выявлены засоренность семенами некарантинных сорняков в пределах, не превышающих допустимую норму экономического порога вредоносности и головневые болезни ячменя. Отобранные средние образцы проб семян зерновых в количестве 14 штук отправлены в РКЗ г.Астаны. Всем проверенным хозяйствам, где засыпан семенной материал 2008 г., даны предписания с указанием о принятии мер по обеззараживанию и очистке, а также сдаче средних образцов проб *на полный анализ в семенную лабораторию* АО «Казагрэкс».

Еженедельно проводятся проверки почтовых отправлений в Нуринской РУПС. В связи с введением временного запрета на ввоз и транзит подкарантинной продукций из Среднеазиатских стран ближнего зарубежья и для обеспечения пищевой безопасности продукции растительного происхождения, ежемесячно комиссионно проверяются торговые точки и рынки п.Киевка на наличие фитосанитарных и карантинных разрешительных документов. Не все индивидуальные предприниматели, занимающие реализацией подкарантинных продукций растительного происхождения, представляют карантинные сертификаты на продаваемые товары. Всего выписано 13 предписаний с указанием срока на устранениие недостатков.

За нарушение Закона РК «О карантине растений» п.п.4. ст.13. на главного агронома ТОО «Нур-Астык-2005» Е.Аубекова *наложен штраф в размере* 20 МРП.

По службе защиты растений

Из средств государственного бюджета запланировано обработать химическим методом против стадной формы саранчи по району 4000 гектаров в сроки с с15.06 по 07.07.08г. в разрезе хозяйствующих субъектов: ТОО « Нур-Астык» – 0.5 тыс. гектар, «Шахтерское» - 0.5, ПК «Индустриальный» -0.6, ТОО «Ырыс» - 0.4, «Сарыарка» - 0.4, «Черниговский» -0.6, «Жартас» - 0.4, ПК «Кулагер» - 0,6 тыс. га.

Химические обработки против серой зерновой совки необходимо провести по району на площади 33.4 тысячи гектар в оптимальные сроки обработок с 25.07.по 10.08.08г. в разрезе хозяйствующих субъектов: ТОО «Шахтерское»-13.0, ПК «Индустриальный» -3.0, ТОО «Кайнар» -7.0, ТОО «Пржевальское» - 8.0, «Киевское» -1.0, фермерское хозяйство «Сулейменов» -0.9, крестьянское хозяйство «Мартынюк» - 0.5 тыс. га.

Химические обработки против особо опасных болезней зерновых (ржавчина, септориоз) в разрезе хозсубъектов: ТОО «Шахтерское» -10.5 тысяч гектар, ТОО «Пржевальское» -2.5. Всего по району 12.5 тысяч гектар. Оптимальные сроки обработок с 01.07.по 25.07.08г

Проверено наличие и состояние хранения зерновых культур на складских помещениях хозяйствующих субъектов в разрезе:

ТОО «Кайнар» - 4155 тонн - семена пшеницы, 4300 тонн – продовольственная пшеница, 1000 тонн - семена ячменя.

ТОО «Откапжар» - 551 тонна семян пшеницы.

ТОО «Жараспай» - не имеет в наличии ни семенных материалов, ни продовольственного зерна.

ТОО «Пржевальское» - 2200 тонн - семена пшеницы. 7795 тонн - продовольственная пшеница. 567 тонн - фуражное зерно пшеницы, 280 тонн - семена ячменя.

ТОО «Нур-Астык» -1018 тонн - семена пшеницы, 70 тонн - семена ячменя, 70 тонн - товарный ячмень.

ТОО «Черниговский» -145 тонн - семена пшеницы.

ТОО «Шахтерское» -17 686 тонн - семена пшеницы, 85 тонн - семена ячменя. 80 тонн - семена овса.

На основании приказа №14 от 14.05.2007г. председателя ГУ КГИ в АПК МСХ РК С.Сулейменова «О некоторых вопросах по обеспечению безопасности животноводческой и растениеводческой продукции» в составе рейдовых комиссий проводились проверки на рыночных точках на фитосанитарное состояние, сопроводительные документы на качество фрукто/овощных продукций. На владельцев, не имеющих на все виды продукции сопроводительных разрешительных документов, были выданы три предписания с указанием срока устранения недостатков.

Составлен график прохождения медосмотра лиц, работающих с ядохимикатами на 2008 год. Медосмотр будут проходить 132 человека.

Технический надзор сельскохозяйственной техники

По службе технического надзора за 2008 год зарегистрирована 21 единица сельскохозяйственной техники, выдано 20 государственных номерных знаков, 21 технический паспорт, 18 удостоверений тракториста-машиниста и 2 свидетельства регистрации залога машин. Технический осмотр тракторов, тракторных прицепов, зерноуборочных комбайнов и другой самоходной техники для юридических лиц будет проводится согласно графика с 13 марта по 25 апреля 2008 года – для сельхозтоваропроизводителей.

График технического осмотра и информация о порядке прохождения технического осмотра были опубликованы в газете «Нура» в феврале 2008 года. Физические лица и крестьянские хозяйства технический осмотр проходят постоянно в течение года.

На данное время технический осмотр прошли 46 единиц сельскохозяйственной техники частных и крестьянских хозяйств района.

В местный бюджет с начала года перечислено 57 816 тенге. Мониторинг расхода номерных знаков, технических паспортов, удостоверений тракториста-машиниста, свидетельств залога машин проводится к первому числу каждого месяца, а также до начала весенне-полевых работ будет осуществляться выезд в сельские округа инженера инспектора для проведения техосмотра сельскохозяйственной техники.

Е. Аринов,
начальник ГУ «Нуринской районной территориальной инспекции Комитета гос. инспекции в АПК МСХ РК»

Информирует санэпидемслужба

Об обеспечении продовольственной безопасности населения

В своем Послании «О повышении благосостояния граждан Казахстана - главная цель государственной политики» Глава государства указал на должное обеспечение продовольственной безопасности страны, путем стимулирования конкурентоспособности малого и среднего бизнеса. Как правило, на этих объектах систематически отмечаются нарушения санитарно-гигиенических правил и норм, резко упало качество выпускаемой продукции и показателей безопасности. Участились факты поступления на рынок продукции, не прошедшей освидетельствование, отсутствуют сертификаты и другие документы, удостоверяющие качество и безопасность пищевой продукции.

Не секрет, что отдельные предприниматели *на первое место своей деятельности ставят* получение в кратчайшие сроки финансовой выгоды, забывая при этом о качестве и безопасности пищевой продукции, и не случайно, что в связи с этим регистрируются эпидемиологические осложнения, связанные с употреблением в пищу недоброкачественных продуктов.

Так в 2007 году были отмечены вспышки острых кишечных инфекций и массовых пищевых отравлений, связанных с организованным питанием и производством молочных пищевых продуктов. В вахтовом поселке «Карабатан» Атырауской области произошла вспышка сальмонеллеза с количеством пострадавших 497 человек. Пищевой продукт, вызвавший заболевание, куриные окорочка, панированные в сухарях. Приготовление куриных окорочков проводилось с нарушением технологических и санитарно-гигиенических режимов. Использовалось технологическое оборудование, не оснащенное температурно-измерительными приборами.

В Кызылординской области в двух специализированных детских организациях зарегистрировано пищевое отравление стафилококковой этиологии с числом пострадавших 174 ребенка. Пищевой продукт, вызвавший массовое пищевое отравление – кефир, приготовленный с нарушениями технологического и санитарного режимов.

В г. Алматы зарегистрировано 43 случая сальмонеллеза, связанного с употреблением блюд из курицы, также был выявлен ряд грубых нарушений санитарно-гигиенических и противоэпидемических режимов.

В связи с этим на территории Нуринского района в соответствии Постановления главного государственного санитарного врача Республики Казахстан за № 6 от 15.05.2004 г. «О проведении смотра готовности объектов торговли, общественного питания, пищевой промышленности, рынков к работе в весенне-летний период» в целях предупреждения вспышек острых кишечных инфекций и массовых пищевых отравлений, вызванных недоброкачественной пищевой продукцией, улучшения санитарно-гигиенического состояния объектов, руководствуясь Законом РК № 361-II от 04.12.2002 г. «О санитарно-эпидемиологическом благополучии населения » и №301 от 21.07.2007 г. «О безопасности пищевой продукции» с марта месяца 2008г. проводится общественный смотр пищевых объектов к работе в весенне-летний период 2008 года.

УДГСЭН КО по Нуринскому району проведено обследование пищевых объектов в следующих населенных пунктах: с. Байтуган, Шахтерское, Тассуат, Заречное, Кертенды, Жараспай, *Балыктыколь, п. Киевка. При обследовании* пищевых объектов были выявлены такие нарушения, как реализация товаров без документов, подтверждающих качество и безопасность пищевых продуктов, реализация продуктов с просроченным сроком годности, неудовлетворительное санитарно-гигиеническое состояние объектов, несвоевременное прохождение медицинского осмотра работающими (индивидуальными предпринимателями и продавцами).

Так на индивидуальных предпринимателей за текущий период 2008 года было наложено 19 штрафов на сумму 101616 тенге. Совместно со специалистами МСХ РТУ *проводятся рейдовые обследования по уличной торговле,* также выявляется ряд нарушений. Имеющихся торговых мест для реализации пищевых продуктов недостаточно, часто реализация проводится с земли, без документов, подтверждающих качество реализуемой продукции.

Также выявлен ряд нарушений по реализации мясной продукции физическими лицами. В связи с отсутствием условий реализация мяса проводится с земли, с подручных средств, без наличия холода, без санитарных книжек, спецодежды, соблюдения личной гигиены.

На основании вышеизложенного, а также в целях реализации Послания Президента по обеспечению продовольственной безопасности, необходимо проанализировать ситуацию каждому индивидуальному предпринимателю, предприятиям ТОО, ПК и принять меры к своевременому устранению имеющихся недостатков на своих объктах. При не выполнении предписаний УДГСЭН будут выносится постановления о запрещении эксплуатации объектов.

В. ДЕШКО,
специалист УДГСЭН КО
по Нуринскому району

Жанбөбектегі Жаңа жыл

Наурыз шығыс күнтізбесі бойынша жыл басы болып есептеледі. Самарқанның көк тасы жібитін, көктемнің шуақты шағымен түспа-түс келетін мерейлі мереке Жанбөбек ауылында да бір сілкініп өтті.

«Отыз күн ойын, қырық күн тойын» жасайтын ата-бабаларымыздың салтымен біздің ауыл да Наурыз тойын наурыз айы туысымен бастап кетті. 10-14 наурыз аралығында Ұлыстың ұлы күніне арналған волейбол жарыстары орта мектептің жоғарғы сыныптары арасында өтсе, 15-наурыз күні орта мектептің дене шынықтыру залында Баршын, Акколка, Жанбөбек мектептерінің әйелдер командалары арасында волейбол, баскетболдан жарыс өтті, ерлер командалары арасындағы жарыс Акколка ауылында жалғасын тапты. Жарыс қорігін қыздырған жаяу жарыс, тай жарысы мен аламан бәйге де Наурыз тойына сленделген елдің көңілін бір көтеріп тастады.

22-Наурыз күні Қаракойын орта мектебінде мерекеге арналған ойын-сауық ән-жырға ұласты. Бұл күнгі бағдарламаны Ауыл әкімі Нурышов Ж.Н. ашты. Ауыл тұрғындарын Наурыз мерекесімен құттықтап, осы Наурыз тойының өтуіне ат салысып, қаржылай көмек көрсеткен ауыл азаматтары – жеке кәсіпкерлерге: Ж.Жақсыбаев, М.Ахметов, М.Тулеубаев т.б алғыс білдірді.

Б. ИСИНА,
Қаракойын орта мектебінің қазақ тілі пәнінің мұғалімі

Ауыл азаматы

Мен осы тілек ниетімді білдіру үшін өмірде біраз шаруаны басымнан атқарып, ауылдың карттары қатарына қосылып 70 деген ақсақалдық жасқа келіп қалсам да, қатты толғаныста болдым. Оның өзіндік себебі төмендегідей. Осы Кертінді ауылында туып өстім. Өзімнің хал-қадіріммен еңбек еттім – деп ойлаймын. Осы өмірімнің ішінде ауданымыздағы ең үлкен ауылдардың бірі, кезінде 1928-30 жылдары аудан орталығы болған, ол кездері ауылымыз Казгородок деп аталған, міне осы ауылдың тарихында ауылда сиқаннан алланың жердегі үйі, яғни мешіт болмаған екен. Міне, былтыр, яғни 2007 жылы тамыздың тамылжыған 12-жұлдызында осы мешітке аты берілген, ауылымыздың арыстай азаматы Болат қажы Мұқанұлының туған күні мешіт үйі салтанатпен ашылды. Бұл оқиға ауылымыздың тарихына алтын әріптермен жазылатын күн деп айтуға болады – деп ойлаймын. Бұл оқиға бүкіл ауыл халқы үшін жасалған үлкен ғибратты, әсіресе жастарымыз үшін, келешек үшін жасалған тәрбиелік, отансүйгіштік мәні орасан зор оқиға.

Міне осыған өзінің жас кезінен, яғни жоғарғы оқу орнын үздік бітіріп, өз мамандығы бойынша қызметін келісті атқара жүріп, ислам дінінің жолына түсіп, осы салада қысқа ғұмырында көп еңбек сіңірген аяулы азамат Болат қажы Мұқанұлы себепші болды. Осы азаматтың ислам діні жолына берілгендігі сонша, ол Акмола қаласында ағайындармен бірлесіп медресе ашып, сонда дәріс оқыды. Жастарды осы жолға тарта білді. Біз ересек ұрпақ осының куәгеріміз.

Оның айғағы: мен өз басым үнемі кеңес өкіметі тұсында ширек ғасыр компартия қатарында болып, содан тәрбие алсам да осы Болат қажының ықпалымен 1990 жылдың орта шенінде жасым алпысқа аяқ басқанда, басым шәждеге алған рет тиді. Сол жылы құрғақшылық болып, біздер - ауылдың біраз ақсақалдары жиналып, тасаттық жасап, жаратқан иемізден жауын тілейік,- деп шешім алдық. Сонда Болат марқұм арнайы келді, жанында түрік елінің Мехмет деген азаматы бар, өзен бойында жиналған көпшілікке Алладан жәрдем тілеу үшін намазға жығылу керек екенін айтты. Сонда мен бас болып көпшілікке ұсыныс жасап, өзім бастап, намазға тұрдық. Сонда медреседе дәріс оқитын түрік азаматы, ауыл халқына намазға тұрғандары үшін ризашылық білдірді. Ол кісі: -Мен біраз қазақ ауылдарында болып едім. Бірақ осыншама көп адамның намазға жығылғанын көрмеген едім- деді. Міне, осыған себепші болған да Болат марқұм еді. Алла тілегімізді беріп ертеңіне жаңбыр жауды. Осыдан кейін халық исламға қалай сенбесін!.

Ал енді ең негізгісі- Болат марқұм ауылға келсе де, басқа жерде кездессек те, еліміз егемендік алған соң, дініміз қайтып оралған соң, маған үнемі өтінішпен сын айтушы еді. Ағай ауылымыз үлкен ауыл ғой, ауылдан мешіт ашуға ықпал етпедіңіз, халықты жұмылдырмадыңыз – деп үнемі наз айтушы еді. Өйткені, мен ауылда ұзақ уақыт басқарушы қызмет атқардым. Біз сол кезде біраз бастамашылық жасадық., бірақ іске асыра алмадық. 2006 жылы Болат азаматымыз бақиға аттанып кетті. Дегенмен біздің көпшілігімізге исламға бет бұруға ықпал етті. Ол қажылыққа барып келген соң, аға мынау тәспих күнделікті ұстауға ыңғайлы осыны алыңыз – деп тәспих тарту етіп еді. Сол тәспихты оның көзіндей көріп, үнемі жанымда ұстап жүремін.

Болат марқұмның тілегін адал орындаған, адал жары Орынбасар келініміз бастаған балалары, ағалары, інілеріне ақ басымды иіп, еңбектерінің жақсылығы алладан қайтсын, бақытты болыңдар, жар болсаң осындай бол, ағайын болсаң осындай бол, құдай жарылқасын дегім келеді. Өйткені олар бұл істі байлығының тасығанынан, ақшасының артықтығынан емес, отбасының, жарының, ағайынның адалдығынан атқарды. Бұл Болаттың артында қалған өшпес ескерткіші болып қала береді. Ол мешіт үйі – Болат үшін емес, ауыл халқы үшін қажет еді. Сол қажеттілік бүгін өтелді. Осындай іске ризашылық етудің өзі де бақыт болар, мешіт үйінде қазірдің өзінде ауылдың мектеп жастарындағы, оқушы балалардың намазға келіп исламға ден қоюының өзі болашақтың жақсылығының белгісі екеніне ешкім күмән келтіре алмас.

Міне, осындай істер үшін інімдей болған Болат марқұмның отбасы мен ағайындарына ақ адал алғысымды білдіремін. Мешіт маңында әлі атқаратын жұмыстар бар. Оның маңын көркейтіп, көгалдандыру керек. Ол жұмыстарды ауыл халқы жиналып өзіміз атқаруымыз керек. Осыған бүкіл ауыл халқы жұмылса, нұр үстіне нұр болар еді.

Қорабай ДОСЖАНҰЛЫ,
ауылдың қарт тұрғыны.

Менің әжем

Менің атаммен әжем Астанада тұрады. Демалыс уақыттарында мен барып тұрамын. Әжем мені қыдыртады. Паркке апарады, ойындар ойнатады. Әжем маған тәтті тағамдар әпереді. Мен үшін жаңа киімдер сатып алады. Туған-туыстардың үйіне барамыз. Әжем үнемі мені жанынан қалдырмайды. Бос уақытында әңгімелер айтып, ертегілер оқып береді. Мен әжемді жақсы көремін.

Біздің мектептің мерекесі

Наурыз мерекесінің басталуына санаулы күндер қалды. Наурыз – ұлттық мейрам. Осындай үлкен мерекені барша халық болып тойлайды. Осы мерекеге біздің мектеп оқушылары дайындалып жатыр. Бізде ұлттық ойындар: ат жарыс, көкпар, теңге алу өткізіледі. Мектеп ауыл адамдарымен бірге тойлайды. Онда аталар мен әжелер келеді. Оларға наурыз көже, ас беріледі. Оқушылар арасында тоғыз құмалақтан жарыс өткізіледі. Алдын-ала өткізілетін орынды безендіреміз. Әркім ұлттық тағамдар әкеледі. Соңынан барлығы марапатталады.

Олжабай Аида Әбиқызы, Нығыман негізгі мектебінің 4-сынып оқушысы.

Біздің ауыл

Әрине, әркімге өзінің туған жері ыстық қой. Әсіресе ауылдың табиғаты өте тамаша. Ауыл маңында өзен-көлдер көп. Біздің ауыл табиғаты аясында түрлі шөптер, аң-құстар көптеп кездеседі. Міне көктем айы да басталды. Ауыл адамдары қыстан қысылмай шықты. Жем-шөптері жеткілікті болды. Бос уақытымызда таза ауада дем аламыз, ойындар ойнаймыз. Қазір біздің ауыл Наурыз- мерекесіне дайындалып жатыр. Оқушылар да өз өнерлерін көрсетеді. Бір сөзбен айтқанда, біздің ауыл - тамаша.

Қойлыбай Жаңагүл, Нығыман негізгі мектебінің 5-сынып оқушысы.

Ауыл өмірінен

Дәстүрлі жиын

Өздеріңізге мәлім, Құланөтпестің Нығыман ауылы аудан орталығынан шалғай жерде орналасқан.

Дәстүрлі мереке – Ұлыстың ұлы күнін жылдан-жылға ерекше тойлауды ауыл халқы әдетке айналдырған.

Биылғы атаулы мейрамды, мектеп ұжымының бастауымен ауыл тұрғындары бірлесе отгырып, ұйымшылдық көрсетті.

Мереке қарсаңында ұйымдастырушылар комитеті сайланды. Мектеп әкімшілігі мен ата-аналар комитетінен құралған алқалы жиында, барлық өткізілетін іс-шаралардың бағдарламасы талқыланды.

Түрлі ұлттық ойындар мен берілетін наурыз асы назардан тыс қалған жоқ. Марапаттау жөнінде де тиісті орындар белгіленетін болды.

Ең алғаш жиынды мекеме басшысы құттықтау сөзімен ашты. Ол барлық жұртшылыққа арнаған тілегінен соң, бағдарламаның жүйелі түйіндемесімен таныстырып өтті. Оқушылардың концерттік нөмерлерімен сахна шымылдығы айқара ашылды. Күмбірлеген домбыра үнімен, музыкалық аспаптардың сүйемелдеуімен той лезде басталып кетті.

Тарихи көріністер барысында әдет-ғұрпымыздың «Шілдехана» дәстүрі көрсетілді. Оқушылар оның ерекшелігіне жете тоқталып, негізгі рөллерде шеберлік көрсетті. Түрлі ұлт халықтарының билері, тамашадан үзінді әсем безендірілген жайда өткізілді. Дәлірек айтқанда өнер салаларының барлық жолдары қамтылып, өз мәресіне жетті.

Арнайы костюмдер әзірлеген ата-аналардың да үлестерін көзбен шолып өттік. Музыка ырғағының желісіне қосылып айтқан ән шашулары өз қалауын тапты. Әсіресе, мектепалды даярлық тобындағы балдырғандар Т.Жұматай мен Н.Амангелді секіріп билеген би таңдай қағарлықтай болды.

Осындай ерекшелікке жетекшілік жасау мектеп мұғалімі Гүлбаршын Қияшқызына жүктелінген болатын.

Осыдан соң күні бұрын жоспарланған беткейдегі аланда 9 шақырым қашықтығында ат жарысы өтті. «Бал шаба ма, бақ шаба ма?» - дегендей 1 орынды мектеп түлегі А.Садықов сүмбілесімен иеленсе, 2-орынды ауыл азаматы – Д.Нөгербеков аласымен, ал үшінші орынды кәсіпкер Ә.Сағымбеков иеленді. Топты жарып азаматтарымыз намысты қолдан берген жоқ.

Осыдан кейін оқушылар арасында тай жарысы болды. Жарыс қысқа қашықтыққа әзірленді. Нәтижесінде жарыстан 1- орынды 8-сыныптың оқушысы М.Амангелді, 2-орынды 2-сыныптағы Ұ.Жұматай, ал үшінші орынға бастауыш сынып оқушысы М.Кенжебай иеленіп, бәйгелерін өз қанжығаларына байлады. Кейін мектеп ғимаратының алаңында «Сайыс» өнері тамашаланды

М.Қалымжанұлы,
мектеп директоры,
Нығыман ауылы

Главное – профилактические мероприятия

На территории Карагандинской области в течение 1-го квартала 2008 года территориальными уголовно-исполнительными инспекциями УКУИС совместно с территориальными органами внутренних дел Карагандинской области были проведены два совместных оперативно-профилактических мероприятия «Быт» по осуществлению контроля за поведением и образом жизни по месту жительства осужденных с мерой наказания и иными мерами уголовно-правовой ответственности, не связанной с изоляцией от общества.

В период проведения оперативно-профилактических мероприятий уголовно-исполнительной инспекцией (далее УИИ) Нуринского района нарушений порядка и условий отбывания наказания без изоляции от общества, а также нарушений общественного порядка и уклонения от контроля - выявлено не было.

Кроме того, УИИ области было проведено два дополнительных профилактических мероприятия по осуществлению контроля за поведением и образом жизни осужденных с наказанием без изоляции от общества по месту их жительства и работы.

По учетам Нуринской УИИ за I квартал 2008 года прошло по видам наказаний 14 осужденных, из которых 4 женщины, ранее судимых – 5, осужденных за преступления средней тяжести – 9, за тяжкие преступления – 5. Из числа женщин двое осуждены за совершение тяжкого преступления. Одна из них В.Н.Кодол, 1986 г.р. уже третий год находится в розыске по решению Нуринского районного суда и представлению Нуринской УИИ. Все 14 осужденных проживают в 9-ти населенных пунктах Нуринского района.

В первом квартале текущего года одному осужденному за допущение нарушения общественного порядка, за период отбывания наказания без изоляции от общества, по предоставлению УИИ района и решению Нуринского районного суда условное осуждение было продлено.

Анализ Нуринской УИИ в отношении осужденных, прошедших по учетам уголовно-исполнительной инспекции, привел к выводу, что определенная часть осужденных с учетом их личности и некоторых изменений и дополнений в законодательные акты и законы Республики Казахстан, периодически совершают однотипные преступления, за что судом им назначается наказание, несвязанное с изоляцией от общества. Основная часть из них за период отбывания наказания без изоляции от общества делают для себя соответствующие выводы и встают на путь исправления, что говорит о том, что проводимые уголовно-исполнительной инспекцией профилактические мероприятия дают свои положительные результаты по исправлению данной категории осужденных и проведенная работа проведена не впустую.

А. ЦОЙ,
старший инспектор Нуринской УИИ
капитан юстиции

Нет – наркотикам!

Обойди беду стороной, помоги товарищу

Как начинается употребление наркотиков? Чаще из любопытства, в поисках ощущений. Нередко пробуют наркотики «за компанию», чтобы не показаться «белой вороной». Некоторые пытаются с помощью наркотиков уйти от проблем, переживаний, от реального мира. К сожалению, принимая свой первый наркотик, никто полностью не осознают всей тяжести и трагичности последствий.

Как правило, первый прием наркотиков происходит под влиянием более опытных наркоманов. Ими, в основном подросткам, предлагается сначала алкоголь, затем и наркотическое средство, от которых отказывается не каждый.

Наркотики – это вещества, которые изменяют состояние психики человека: его эмоции, сознание, восприятие окружающего мира, поведение. За применение и хранение наркотических средств закон возлагает на человека определенную ответственность.

Наиболее распространенными считаются опий, гашиш, анаша, экстази. Есть вещества, которые не относятся к наркотикам, но способны вызвать привыкание, а значит зависимость: это снотворные и успокоительные препараты (при бесконтрольном приеме, без назначения врача); различные вещества бытовой химии.

Всем людям, принимающим наркотики, грозит физическая и психическая зависимость, признаками которых являются:

- сильное, неодолимое желание принять наркотик;
- необходимость постоянно повышать дозу для достижения прежнего эффекта;
- появление физического и психического дискомфорта при отсутствии данного вещества или использовании других веществ для снятия дискомфорта;
- прогрессирующее снижение интересов в пользу употребления наркотика;
- продолжение приема наркотика, несмотря на очевидные вредные последствия;
- потеря способности контролировать дозу принимаемого вещества и ситуацию, связанную с его употреблением.

Нужно помнить, что даже однократный прием наркотика может привести к тяжелым последствиям.

Даже после однократного употребления наркотика может наступить передозировка и смерть от остановки дыхания и сердца, тяжелого повреждения головного мозга и печени. Могут произойти аллергические реакции вплоть до смертельного исхода, обостриться хронические заболевания, развиться психоз, произойти проблемы с законом. При внутреннем употреблении – высок риск заражения СПИДом или гепатитом.

Последствия длительного приема наркотических средств чреваты еще более тяжелыми последствиями. Это и потеря социальных связей; проблемы с учебой, работой, потеря семьи, друзей и т.д.; постоянные проблемы с законом; изменение личности вплоть до слабоумия; психическая и физическая зависимость; развитие хронических заболеваний (туберкулез, нарушение функции печени, почек, сердца, снижение иммунитета и т.д.); высокий риск заражения инфекциями, передаваемых половым путем, ВИЧ/СПИДом, гепатитом; влияние на наследственность (высокий риск развития пороков у потомства); смерть от передозировки.

Наркомания – это тяжелое хроническое заболевание. Влечение к наркотику может сохраняться на протяжении всей жизни. Лечение наркомании – это достаточно длительный и сложный процесс. Лишь единицам удается преодолеть зависимость от наркотиков. И лучший способ избежать опасности – не пробовать их никогда!

М. САТТЫБАЕВ,
заместитель начальника ОВД Нуринского района майор полиции

Наурыз тойы тойланды

Атам қазақ ежелден Ұлыстың ұлы күнін жақсылықтың жаршысы, мейірмандықтың жылы лебізі деп, Наурыз мейрамының мәртебесін көтере думандатқан. Наурыз мейрамында жұрт бар жақсысын көрсетеді, жаңасын шығына іледі, дәмдісін дастарханға қояды, өнерін ортаға салады. Осындай Наурыз тойы біздің Байтуған ауылында да тойланды. Ауыл тұрғындары үлкенді-кішілі болып, бар дәмдісін алып, артынып-тартынып, көтеріңкі көңіл, жайдарлы жүзбен, шаттық үнмен бір-бірін құттықтай келді. Салт-дәстүр бойынша «Құлагер» ұжымы, ауыл әкімі аппаратының, мәдениет үйінің ұжымдары той дастарханың жайып, халыққа Наурыз көже т.б. әр түрлі тағамдарды ұсынып, сый құрмет көрсетті. Жеке кәсіпкер Мадеп Д. Балаларға балмұздақ әкеліп тарту етті. Той ауылымыздың мәдениет үйінде өтілді. Мәдениет үйінің ұжымы сахнаға жартылай тігілген киіз үй құрып, іші мерекеге сай безендірілді. Тойға келгендер орындарына жайғасқан соң, тойды жүргізуші Самаева Ж. жиналған қауымды құттықтау сөзбен ашты. Құттықтаудан соң Ерғалиев Еркебұланның орындауында «Наурыз» әнімен той басталды. Әннен кейін ауыл әкімі Нұрдәулет Елеусізұлы Шомбинов баяндама жасап, құттықтап, оларға бақыт пен шаттық, береке-бірлік, табыс тіледі. Құттықтау тілек, ауылымыздың ардақты, сыйлы әжеміз Тоқабаева Әсияның ақ тілегімен жалғасты. Ауылымыздың ақсақалы Ахметбеков Қыдыр атамыз тойға бата берді. Той әрі қарай қазақтың салт-дәстүрін көрсетумен жалғасты. Мәдениет үйінің мәдени жұмысын ұйымдастырушысы З.Серікова мен «Путь Ленина» орта мектебінің ұстазы З.Маусембаеваның ұйымдастыруымен, Уссенов Самат, Жандаулет А, Балтабаева А., Сұңхат, Есенаманов Е., Боранбай Ә., Аринов С., Балғабай М. Наурызнама атты ертегіден көрініс көрсетті. Бишілеріміз Әлкен З, Жұмағали Н, Қазақ биін биледі. Өскеленова А, Әлкеп А. орындауында «Шақырады көктем» әні, Төлеген А мен Сейдуалиева С орындауында «Жау-жау жаңбыр» әндері орындалды. Әннен кейін мәдениет үйінің ұжымы «Сүндет тойы» рәсімін көрсетті. Жақсы тілектер айтылып той шашуы шашылды. Бұл рәсімді көрсету барысында ауылымыздың мал дәрігері Сейдуалиев Мұхтар дәрігер рөлін ойнап, баланы сүндетке отырғызды. Сүндетке отырғызылған балаға ауыл әкімі, ауыл ақсақалдары, Сүндет тойға келген қонақтар, шілдеге көрімдік берді, рәсім өте қызықты өтті.

Той әрі қарай концерттік бағдарламамен жалғасты. Өскеленова А, Қуандықова А. орындауында «Бақыт» әні, Өскеленова А. орындауында «Сары арқа» әні, Төлеген А. орындауында «Қазақы дастарханы», әні Сериков Айдостың орындауында «Махаббат назы», «Шоферлер» әні, Безе Ж., Юдина М., Блюшке Н. Орындауында «Детство» әні, Әлкен А. орындауында «Асыл әжем» әні, З.Серікова «Не жаздым» әндері орындалды. Букпина А., Алипова А., Әлкен З., Жұмағали Н., Блюшке Н., Безе Ж., Юдина М, қыздарымыз әр ұлт билерін биледі. Концерттік бағдарламадан кейін, той лоторея билеттерін ойнатумен жалғасты. Лоторея билетінің ұтысты болуына «Құлагер» ұжымының басшысы Сарсен Сейтжанұлы Тоқмағамбетов өте көп көмек берді. Ол кісі ұтысқа 1 тонна отход, шөп берді. 10000 тенге лоторея билеттерін өз жұмыскерлеріне сатып алып тойға тарту етті. Ол кісіге көптен көп алғысымызды айтамыз. Лоторея билеттерінің бәрі де ұтысты болды. Той өте жақсы, әрі көңілді өтті.

Ақ үйің орда болсын.

Ұлыс оң болып, орта толсын! – деп әр от басына береке – бірлік, табыс мол бақыт, ынтымақ – бірлік тілейміз.

Т.Ш. ШАЯХМЕТОВА,
Байтуған ауылының
Мәдениет үйі меңгерушісі.

Спорттық жаңалықтар

Нағыз спортшы еді...

Исламов Павел Ахатұлы 1956 жылы Щербаков ауылында туып, 1977 жылдан бастап сол жердің орта мектебінде дене шынықтыру пәнінің мұғалімінен өзінің алғашқы еңбек жолын бастапты. Содан бері былтырғы жылға дейін 30 жылдан астам еңбек етіп келе жатқан еді. Бірақ сұм ажал қармағына іліп, 50 жасқа толған шағында 2007 жылдың 6 мамыр күні ауыр науқастан қайтыс болады.

Щербаков орта мектебінде қазіргі уақытта алғашқы әскери дайындық пәнінің мұғалімі Г.Жиенбаевтың айтуы бойынша, Павел Ахатұлы нағыз өзінің мамандығына сай спортшы болған екен. Ешбір жарыстардан қалып, не жеңіліп көрмеген. Барлық спорттық шараларға белсенді қатысып, спорттың бар түрін меңгерген шахматтан бастап, тоғыз құмалаққа дейін. Нағыз спорт шебері атағына не болатындардың бірі еді. Көптеген аудандық, облыстық, тіпті Білім беру Министрлігінің мақтау қағаздарымен марапатталған, «Осы жетістіктері үшін тек бүкіл ауданға ғана емес, облысқа танымал болған Павел Ахатұлының жарқын бейнесін еш ұмытпаймыз!»-дейді Щербаков орта мектебінің мұғалімдер ұжымы.

Аудандық мұғалімдер кәсіподақ ұйымы мен аудандық дене шынықтыру және спорт бөлімінің бірігіп ұйымдастыруымен наурыз айының 5-ші жұлдызында Киевка №3 орта мектебінің спорт залында Исламов Павел Ахатұлының рухына арналған волейбол жарысы өтті. Жарыстың бас төрешісі:«Нұр Отан» аудандық филиалының І-ші орынбасары Дәулет Баянов. Жарыстың ашылуында аудандық мұғалімдер кәсіподақ ұйымының меңгерушісі Т.Акыжанов алғашқы сөзді өзі алып, содан келесі сөз кезектерін Павел Ахатұлының қарындасына, «Нұр Отан» аудандық филиалының І-ші орынбасары Д.Баяновқа, марқұмның жақын жолдастары мен әріптестеріне берді. Павел Ахатұлының қарындасына аудандық мұғалімдер кәсіподақ ұйымының атынан шағын сыйлық табыс етілді. Одан кейін марқұмды 1 минөт үнсіздікпен еске алғаннан кейін, жарыс басталып кетті. Жарысқа Щербаков, К.Мыңбаев, Пржевальское, Майоровка ауылдарының спортшылары және Киевка кентінің №2, №3 мектептерінің мұғалімдер құрама командалары, Ішкі істер бөлімінің қызметкерлері, спорт ардагерлері қатысты.

Жарыстың қорытындысы мынадай: Әйелдер арасында ІІІ-ші К.Мыңбаев ауылы, ІІ-ші орын Киевка №2 орта мектебі, І-ші орынды Щербаков ауылы жеңіп алды. Ерлер арасында ІІІ-ші орын Ішкі істер бөлімінің спортшылары, ІІ-ші орын Щербаков ауылы, І-ші орынға Пржевальское ауылы ие болды.

Жеңімпаздар аудандық мұғалімдер кәсіподақ ұйымының атынан мақтау қағаздарымен және сыйлықтармен марапатталынды.

Айнұр НҰРДӘУЛЕТҚЫЗЫ

Аудандық мұғалімдер кәсіподағының ұйымдастыруымен 5-наурыз күні Киевка кентінің №3 мектебінде мұғалімдер арасындағы 6-шы спартакиада өткізілді. Спартакиада волейбол, тоғыз құмалақ, шахмат және теннис түрлерінен жүргізілді.

Волейболдан үш команда болды: К.Мыңбаев орта мектебі. Шайменов орта мектебі және Киевка кентінің №3 мектебі қатысты. Волейболдың бас төрешісі «Нұр Отан» ХДП-ның аудандық филиалының І-ші орынбасары Д.Баянов болды.

Жарыстың қорытынды бойынша;І-ші орынды Шайменов орта мектебі, ІІ-ші орынды Мыңбаев орта мектебі, ІІІ-ші орынды Киевка №3 орта мектебі иеленді.

Жарыс соңында жеңімпаздарды марапаттау рәсімінен кейін, жарысқа қатысқан командалар, ұйымдастырушылар мен төрешілер кәсіптік техникалық лицей асханасында даярлап қойылған түскі асты ішуге барды. Соңынан барлығы ас даярлаушыларға ризашылықтарын білдіре отырып, көтеріңкі көңіл күймен тарқасты.

Р. ХАНПАНОВ,
К.Мыңбаев ауылдық
«Нұр Отан» партиясының төрағасы,
тарих пәнінің маманы.

Құрметті Нұра ауданының тұрғындары!

«Казпочта» АҚ барлық почталық байланыс бөлімшелерінде 7 сәуірден бастап 2008 жылдың екінші жартыжылдығына газеттер мен журналдарға жазылу науқанының басталуын хабарлайды.

Біздің компания Сіздердің назарларыңызға 8000-ға жуық әр түрлі, қызықты және пайдалы газеттер мен журналдарды ұсынады. Олардан Сіздер өздеріңіздің жеке және кәсіптік мүдделеріңізге сәйкес қажетті ақпараттарды таба аласыздар.

2008 жылдың екінші жартыжылдығына жазылу науқанының аяқталу мерзімі: ресейлік басылымдар – 20 мамыр 2008 жыл; республикалық басылымдар – 10 маусым 2008 жыл; облыстық басылымдар - 20 маусым 2008 жыл;

Аудандық «Нұра» газетіне жазылу жеке адамдар үшін - 350 теңге;
заңды тұлғалар үшін - 500 теңге.

ДОРОЖНАЯ ПОЛИЦИЯ ИНФОРМИРУЕТ!

В целях совершенствования деятельности отрядов юных инспекторов движения и активизации работы по профилактике детского дорожно-транспортного травматизма, во исполнение Закона Республики Казахстан от 15 июля 1996 года №29-1 **«О безопасности дорожного движения»**, приказа Министерства внутренних дел от 15 сентября 2000 года №492 «Об организации в подразделениях дорожной полиции МВД Республики Казахстан профилактической работы в сфере обеспечения безопасности дорожного движения» а так же во исполнении п.5 региональной программы «обеспечение безопасности дорожного движения в Карагандинской области на 2007-2009 годы», утвержденной решением XXIV сессии областного маслихата от 13.12.2006 года.

16 апреля 2008 года будет проведен районный слет юных инспекторов движения в п.Киевка на стадионе «Нура» и работа по отбору команды на областной слет юных инспекторов движения, который пройдет 26-27 апреля 2008 года в СШ №10 г.Жезказгана IX-й областной слет юных инспекторов движения. Просим учащихся школ принять активное участие на районном слете юных инспекторов движения.

А. КУСАИНОВ,
ИАП ОДП ОВД Нуринского района
капитан полиции